

Jautājumi un atbildes

informatīvais seminārs
“Atzinums par būvobjekta pārbaudi un tā kritēriji”

25.09.2020.

Nr. p. k.	Jautājums	Atbilde
1.	<p>Atzinuma formā nav paredzēta ekspluatācijā esošas būves pārbaude. Pārbaudes formās ir norādes pirms būvatļaujas, būvdarbu pārbaude (apgalvojums)</p>	<p>Būvniecības likuma 18.pantā ir noteikta būvniecības kontroles kārtība, kas veicama būves būvniecības laikā, savukārt Būvniecības likuma 21.pantā noteikta būves ekspluatācijas kontroles kārtība, kas veicama būves ekspluatācijas laikā. Minētās normas abos gadījumos paredz pienākumu būvinspektoram sagatavot atzinumu. Ņemot vērā, ka minētie kontroles veidi ir atšķirīgi, katram no minētajiem kontroles veidiem BIS ir pieejama atsevišķa atzinuma forma.</p> <p>Semināra tēma bija saistīta ar atzinumiem, kurus sastāda, veicot būvobjekta pārbaudi, tāpēc arī seminārā netika pieminēts atzinums par būves ekspluatācijas pārbaudi</p>
2.	<p>Ja fiziska persona savām vajadzībām būvē māju (līdz 400 kv.m) un viņam nevajag būvprakses tiesības, vai uz viņu var attiecināt BL 27. punktu par OCTA neesību, jo viņš nesniedz būvniecības pakalpojumus. Atgriežoties pie OCTA polises nepieciešamības individuālajam būvētajam OCTA polisi pieprasa BL 20 pants, bet 27. pants neprasa, ja būvē pats sev. Būvatļaujas būvniecības uzsākšanas nosacījumu izpildes kritērijs ir OCTA polises esamība.</p>	<p>Būvniecības normatīvo aktu izpratnē būvniecības pakalpojumus var sniegt būvspeciālists vai būvkomersants. Līdz ar to, Būvniecības likuma 27.pantā paredzētā atbildība - <i>par būvniecības pakalpojumu sniegšanu bez civiltiesiskās atbildības apdrošināšanas</i> - ir attiecināma uz būvspeciālistu vai būvkomersantu, bet nav attiecināma uz būvētāju – zemes vai būves īpašnieku, jo tas nesniedz būvniecības pakalpojumus, bet gan savām vajadzībām pats organizē būvdarbus, piedalās tajos un uzņemas būvdarbu vadītāja pienākumus.</p> <p>Saskaņā ar Būvniecības likuma 20.panta pirmo daļu būvdarbu veicējam (<i>būvkomersantam, kurš veic būvdarbus, pamatojoties uz noslēgto līgumu ar būvniecības ierosinātāju, vai būvētājam</i>) ir pienākums apdrošināt savu civiltiesisko</p>

		<p>atbildību par tā darbības vai bezdarbības rezultātā nodarīto kaitējumu trešo personu dzīvībai un veselībai vai mantai nodarītajiem zaudējumiem.</p> <p>Atbilstoši MK 19.08.2014. noteikumu Nr.502 “Noteikumi par būvspeciālistu un būvdarbu veicēju civiltiesiskās atbildības obligāto apdrošināšanu” 22.punktam, ja būvdarbu veikšanai nepieciešama būvatļauja vai ēkas vienkāršotās fasādes atjaunošanas apliecinājuma karte, būvdarbu veicējs (<i>būvkomersants, kurš veic būvdarbus, pamatojoties uz noslēgto līgumu ar būvniecības ierosinātāju, vai būvētājam</i>) nedrīkst veikt būvdarbus bez tā civiltiesiskās atbildības apdrošināšanas.</p> <p>Saskaņā ar MK 19.08.2014. noteikumu Nr.500 “Vispārīgie būvnoteikumi” (turpmāk – VBN) 139.6. un 131.4.apakšpunktu, veicot objekta pārbaudi, būvinspektors pārliecinās, ka būvdarbu veikšanai ir spēkā esoša obligātās civiltiesiskās apdrošināšanas polise. Būvvalde vai birojs var apturēt būvdarbus, ja būvdarbi tiek veikti bez būvdarbu veicēja (<i>būvētāja, galvenā būvdarbu veicēja, atsevišķo būvdarbu veicēja</i>) civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas.</p>
3.	Kas liecina, ka autoruzraugs pēc fakta neveic autoruzraudzību?	<p>Būvniecības likumā, VBN un speciālajos būvnoteikumos ir noteiktas autoruzrauga tiesības, pienākumi un atbildība būvniecībā. Ja autoruzraugs nepilda minētajos normatīvajos aktos noteiktos pienākumus, uzskatāms, ka autoruzraudzība netiek veikta.</p> <p>Atbilstoši MK 20.03.2018. noteikumu Nr.169 “”Būvspeciālistu kompetences novērtēšanas un patstāvīgās prakses uzraudzības noteikumi” 38.punktam būvspeciālista patstāvīgās prakses uzraudzību būvspeciālista sertifikātā norādītajā specialitātē un darbības sfērā</p>

		<p>veic kompetences pārbaudes iestāde, kura veikusi būvspeciālista kompetences novērtēšanu.</p> <p>Saskaņā ar Būvniecības likuma 19.panta ceturto daļu un VBN 2.1.apakšpunktu, 102., 106. un 116.punktu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) būvprojekta izstrādātājs ir atbildīgs par autoruzraudzību; 2) autoruzraudzība ir kontrole, ko būvprojekta izstrādātājs veic pēc projektēšanas darbu pabeigšanas līdz būves nodošanai ekspluatācijā, lai nodrošinātu būves realizāciju atbilstoši būvprojektam; 3) autoruzraudzības mērķis ir nepieļaut būvniecības dalībnieku patvaļīgas atkāpes no akceptētās ieceres un izstrādātā būvprojekta, kā arī normatīvo aktu un standartu pārkāpumus būvdarbu gaitā. 4) autoruzrauga pienākums ir nodrošināt būvprojekta atbilstošu realizāciju dabā, ja nepieciešams, dodot norādījumus būvdarbu vadītājam un būvuzraugam būvprojektā paredzēto risinājumu īstenošanai; 5) autoruzraugs ir atbildīgs par būvniecības ierosinātajam nodarītajiem zaudējumiem, kas radušies autoruzrauga bezdarbības vai vainas dēļ; 6) autoruzraudzību veic saskaņā ar būvniecības ierosinātāja un būvprojekta izstrādātāja noslēgto līgumu. <p>VBN 113. un 114.punktā ir norādīti autoruzrauga pienākumi un tiesības.</p> <p>Atbilstoši Būvniecības likuma 18.panta ceturtais daļas 5.punktam un VBN 139.5.apakšpunktam, veicot būvdarbu kontroli, būvinspektori atbilstoši to iestāžu kompetencei, kurās viņi nodarbināti, pārliecinās, vai tiek veikta autoruzraudzība gadījumos, kad attiecīgās uzraudzības nepieciešamību nosaka normatīvie akti, un vai tiek ievērots būvuzraudzības plāns.</p>
--	--	--

		<p>Saskaņā ar VBN 131.6.apakšpunktu būvvalde vai birojs var apturēt būvdarbus, ja objektā būvdarbu veikšanas laikā netiek nodrošināta autoruzraudzība, ja tā ir nepieciešama.</p>
<p>4.</p>	<p>Ja Pasūtītājs finansējuma trūkuma dēļ ir atteicies realizēt kādas būvprojektā paredzētās daļas, proti apjomi tāmē ir mazāki, kā apjomi būvprojektā. Vai būvprojektā obligāti veicamas izmaiņas, un kādās būvprojekta sadaļās?</p>	<p>Saskaņā ar VBN 115.punktu izmaiņas būvprojektā būvdarbu gaitā var izdarīt būvprojekta izstrādātājs vai autoruzraugs pēc vienošanās ar pārējiem būvniecības dalībniekiem, ja plānotās izmaiņas saskaņā ar Būvniecības likuma 17. panta 2.¹ daļu nav jāsaskaņo būvvaldē.</p> <p>Saskaņā ar Būvniecības likuma 17.panta 2.¹ daļu būvdarbu laikā nav pieļaujams izdarīt izmaiņas būves galvenajā lietošanas veidā.</p> <p>Citas izmaiņas ir pieļaujamas, ievērojot Būvniecības likuma 16.panta 2.¹, 2.², 2.³ un 2.⁴ daļu:</p> <p>1) izmaiņas būves novietojumā, būvapjomā un fasādes risinājumā pieļaujamas pēc to saskaņošanas ar būvvaldi vai institūciju, kura pilda būvvaldes funkcijas. Ar izmaiņām var paredzēt arī būvprojektā minimālajā sastāvā vai būvprojektā neparedzētus pirmās vai otrās grupas inženierbūvju, pirmās grupas ēkas vai otrās grupas palīgēkas būvdarbus.</p> <p>2) persona, kurai izdota būvatļauja augstāk minēto izmaiņu gadījumā BIS iesniedz atbilstošu lūgumu būvvaldei vai institūcijai, kura pilda būvvaldes funkcijas. Būvvalde vai institūcija, kura pilda būvvaldes funkcijas, pieņem vienu no šādiem lēmumiem:</p> <p>a) saskaņo izmaiņas, negrozot būvatļaujas nosacījumus;</p> <p>b) saskaņo izmaiņas un groza būvatļaujas nosacījumus;</p> <p>c) atsaka saskaņot izmaiņas.</p>

		<p>3) Būvvalde vai institūcija, kura pilda būvvaldes funkcijas, var atteikt izmaiņu saskaņošanu vai būvatļaujas nosacījumu grozīšanu, ja paredzētās izmaiņas būtiski skar būves arhitektonisko veidolu vai neatbilst normatīvo aktu prasībām, ciktāl šo prasību kontrole ir būvvaldes vai institūcijas, kura pilda būvvaldes funkcijas, kompetencē.</p> <p>Ņemot vērā minēto, ja Pasūtītājs ir atteicies realizēt kādas būvprojektā paredzētās daļas, būvprojektā obligāti ir veicamas izmaiņas. Būvprojekta sadaļas, kurās nepieciešamas izmaiņas, nosaka būvprojekta izstrādātājs vai autoruzraugs, vienojoties ar pārējiem būvniecības dalībniekiem, vai augstāk minētajos gadījumos saskaņojot ar būvvaldi vai institūciju, kura pilda būvvaldes funkcijas.</p> <p>Saskaņā ar VBN 68.punktu, ja būvniecības ierosinātājs vēlas mainīt būvniecības ieceres dokumentāciju un tas neatbilst <u>Būvniecības likuma 16. panta 2.¹, 2.², 2.³, 2.⁴ daļas vai 17. panta 2.¹ daļas nosacījumiem, būvniecības ieceres dokumenti būvvaldē iesniedzami no jauna, izmantojot BIS, un uzsākams jauns būvniecības process.</u></p>
5.	Definīcija, kas ir būvapjoms?	<p>Jēdziena „būves apjoms” skaidrojums normatīvajos aktos tiešā veidā nav sniegts. Tādēļ noskaidrojams šī jēdziena saturs. Gramatiski interpretējot minēto jēdzienu secināms, ka ar jēdziena „apjoms” skaidrojošajā vārdnīcā tiek apzīmēts īpašību kopums (priekšmetam), ko veido garums, platums un augstums (http://www.tezaurs.lv/sv). Savukārt no minētā jēdziena skaidrojuma loģiski secināms, ka minētās priekšmeta īpašības kopā raksturo priekšmeta tilpumu, proti, šo īpašību jeb to fizikālo lielumu reizinājums veido priekšmeta tilpumu. Līdz ar to secināms, ka jēdziena „apjoms” lietojums kā priekšmeta trīsdimensiju telpā</p>

		<p>raksturojošs fizikāls lielums apzīmē priekšmeta tilpumu. Vēsturiski interpretējot jēdziena „būvapjoms” saturu secināms, ka sākotnēji MK 01.04.1997. noteikumos Nr.112 „Vispārīgie būvnoteikumi” tiek lietots jēdziens „būvapjoms”, piemēram, 128.punktā, bet ar MK 06.09.2005. noteikumiem Nr.685 „Grozījumi MK 01.04.1997. noteikumos Nr.112 „Vispārīgie būvnoteikumi””, jēdziens „būvapjoms” aizstāts ar jēdzienu „būvtilpums”. Ņemot vērā norādīto, tiesa secina, ka jēdzieni „būvapjoms” un „būvtilpums” kā lielums attiecībā uz būvēm tiek lietots ar vienādu nozīmi.</p> <p>Jēdziena „būvtilpums” skaidrojums ir ietverts arī ar MK 30.06.2015. noteikumiem Nr.340 „Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 211-15 "Dzīvojamās ēkas" apstiprinātā būvnormatīva 2.3.apakšpunktā: „būvtilpums - būvobjekta tilpums starp ārējām norobežojošajām virsmām”. Savukārt šī būvnormatīva 10.punktā norādīts, ka dzīvojamās ēkas būvtilpumu nosaka kubikmetros (m³), summējot ēkas virszemes daļas un pazemes daļas tilpumu starp norobežojošo konstrukciju ārējām virsmām. Ēkas virszemes un pazemes daļas robežšķirtne ir pirmā stāva grīdas virsmas līmenis (tīrā grīda ir nosacīta atzīme ±0,00). Dzīvojamās ēkas būvtilpumā neieskaita gaisa telpu zem ēkas (ēkas daļas), kas būvēta uz kolonām, caurbrauktuves tilpumu, ārējo atklāto kāpņu, lieveņu un terašu tilpumu, kā arī arhitektūras detaļu vai konstrukciju elementu izvirzījumu tilpumu.</p> <p>Saskaņā ar MK 10.04.2012. noteikumu Nr.263 “Kadastra objekta reģistrācijas un kadastra datu aktualizācijas noteikumi” 1.pielikuma 7.punktu, 2.pielikuma 6.punktu, 3.pielikuma 7.punktu un 4.pielikuma 6.punktu būvtilpums ir viens</p>
--	--	--

		<p>no viens no ēkas un inženierbūves apjoma rādītājiem.</p> <p>Ēkas būvtilpumu norāda saskaņā ar pašvaldības rīcībā esošo informāciju (dokumentiem) vai, ja tādas nav, apsekošanā apvidū iegūtajām faktiskajām ziņām, sareizinot ēkas apbūves laukumu ar aptuveno ēkas augstumu. Ja informācija nav norādīta, to aprēķina Valsts zemes dienesta teritoriālā struktūrvienība, sareizinot ēkas apbūves laukumu ar stāvu skaitu un vidējo stāva augstumu, pieņemot, ka vidējais stāva augstums ir 3 m.</p> <p>Inženierbūves apjoma rādītājos norāda tos inženierbūves kopējos apjomus, kuru veidi un mērvienības attiecīgajam inženierbūves tipam noteikti normatīvajos aktos, kas regulē būvju kadastrālo uzmērīšanu. Inženierbūves apjomu aprēķina, summējot katras inženierbūves daļas apjomu (ja inženierbūve sastāv no vairākām daļām). Apjomus iegūst no dokumentos norādītajiem apjoma rādītājiem (izmēriem) vai aprēķina, veicot mērījumus dabā.¹</p>
6.	Novietojums, kas tad ir tās novirzes, kad jāizdara izmaiņas?	Būvniecības likuma 17.panta 2. ² daļā noteikts, ka izmaiņas būves novietojumā, būvapjomā un fasādes risinājumā pieļaujamas pēc to saskaņošanas ar būvvaldi vai institūciju, kura pilda būvvaldes funkcijas. Ar izmaiņām var paredzēt arī būvprojektā minimālajā sastāvā vai būvprojektā neparedzētus pirmās vai otrās grupas inženierbūvju, pirmās grupas ēkas vai otrās grupas palīgēkas būvdarbus. Ņemot vērā, ka normā nav nosauktas konkrētas izmaiņas būves novietojumā, tad saskaņojamas ir visas izmaiņas būves

¹ Sk. Administratīvā rajona tiesas Liepājas tiesu nama 2013.gada 18.jūlija spriedums lietā Nr.A420480812 (A02660-13/38) 9.punkts.

		<p>novietojumā, izņemot gadījumus, kuros ir pieļaujamas novirzes saskaņā ar normatīvajiem aktiem, piemēram, MK 30.09.2014. noteikumi Nr.573 “Elektroenerģijas ražošanas, pārvades un sadales būvju būvnoteikumi”, kura 75.2.apakšpunktā ir noteikts, ka veicot inženiertīklu novietojuma uzņēmumus (digitālā formā LKS 92 koordinātu sistēmā), gruntī izbūvēto inženiertīklu novietojumam pieļaujama novirze +/- 0,3 m no energoapgādes objekta projektā paredzētā.</p>
8.	Bet vai tās ir būvapjoma izmaiņas, ja projektā ir paredzēt x m3 betona, bet realitātē jāizbūvē ym3?	Sk. atbildi uz 5.jautājumu (skaidrojumu par būvapjomu).
9.	Vai ir jāveic ekspertīze tādām izmaiņām, ja pirms tam ekspertīze bija veikta, bet varēja arī neveikt?	<p>Saskaņā ar VBN 60.punktu, ja būvprojektam, kuram ir veikta būvekspertīze, pirms būvdarbu uzsākšanas vai būvdarbu laikā tiek mainīts būves arhitektoniskais risinājums vai būves, tās nesošo konstrukciju vai to daļu konstruktīvais risinājums attiecībā uz būves mehānisko stiprību, stabilitāti, ugunsdrošību vai lietošanas drošumu, tad būvniecības ierosinātajam ir pienākums veikt atkārtotu attiecīgo būvprojekta daļu ekspertīzi, ievērojot VBN 69. punktu, tas ir, šajā gadījumā būvniecības ierosinātajam ir pienākums:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ja ir uzsākti būvdarbi, – pārtraukt būvdarbus būves daļā, kuru skar konstruktīvā risinājuma izmaiņas; - nodrošināt attiecīgo būvprojekta daļu izstrādi atbilstoši Latvijas būvnormatīvu un citu normatīvo aktu prasībām; -nodrošināt attiecīgo būvprojekta daļu ekspertīzi; - pievienot būvniecības informācijas sistēmā izmainītās būvprojekta daļas un būvekspertīzes atzinumu; - būvdarbus būves daļā, kuru skar konstruktīvā risinājuma izmaiņas, atsākt tikai pēc tam, kad ir saņemts pozitīvs

		būvekspertīzes atzinums un, ja to paredz speciālie būvnoteikumi, būvvaldē saskaņotas būvprojekta izmaiņas.
10.	Būvprojekta izmaiņas iniciētājs ir Pasūtītājs, kas to nesaskaņo ar Būvētāju. Kā rīkoties?	Saskaņā ar VBN 115.punktu izmaiņas būvprojektā būvdarbu gaitā var izdarīt būvprojekta izstrādātājs vai autoruzraugs pēc vienošanās ar pārējiem būvniecības dalībniekiem, ja plānotās izmaiņas saskaņā ar Būvniecības likuma 17. panta 2. ¹ daļu nav jāaskaņo būvvaldē. Ja vienošanās netiek panākta, izmaiņas nav pieļaujamas.
11.	Ēkas būvniecība: Ja apakšuzņēmējs ir, piemēram, AVK sertificēts, vai Galvenajam būvniekam arī ir jānodrošina šādas pašas sfēras (AVK) sertificēts speciālists no sava uzņēmuma puses, vai pietiek, ja Atbildīgais darbu vadītājs ir sertificēts uz ēkām, jo AVK darbus nodrošina sertificēts apakšuzņēmējs?	Saskaņā ar VBN 95.punktu galvenais būvdarbu veicējs nav tiesīgs nodot būvdarbu veicējam visu būvdarbu izpildi kopumā. Ja tiek būvēta ēka, tad galvenajam būvdarbu veicējam jānodarbina būvspeciālists, kuram ir sertifikāts ēku būvdarbu vadīšanā MK 20.03.2018. noteikumu Nr. 169 “Būvspeciālistu kompetences novērtēšanas un patstāvīgās prakses uzraudzības noteikumi” 1.pielikuma 12.piezīmē ir norādīts, ka ēku būvdarbu vadīšanas darbības sfērā ietilpst visu būvdarbu vadīšana pirmās grupas ēkās un otrās grupas ēkās, tajā skaitā šo ēku ekspluatācijas nodrošināšanai nepieciešamo inženiertīklu būvdarbu vadīšana, kā arī žogu, mūru un atsevišķu labiekārtojuma elementu būvdarbu vadīšana, ja atsevišķu būvdarbu vadīšanai netiek piesaistīti būvspeciālisti citās darbības sfērās.
12.	Atbildīgais būvdarbu vadītājs un būvuzraugs parasti nav sertificēts visās jomās lielā objektā. Kura atbildība ir saprast, kādi sertificēti speciālisti vēl jāpiesaista?	Atbilstoši VBN 93.5.apakšpunktam <u>galvenajam būvdarbu veicējam ir pienākums</u> iesaistīt būvniecības procesā tikai atbilstošas kvalifikācijas būvdarbu izpildītājus. MK 20.03.2018. noteikumu Nr. 169 “Būvspeciālistu kompetences novērtēšanas un patstāvīgās prakses uzraudzības noteikumi” 1.pielikumā ir noteiktas jomas,

		<p>specialitātes un darbības sfēras, kurās personām piešķir sertifikātus. Minētā pielikuma piezīmēs ir noteiktas darbības, kuras var veikt papildus ar noteiktu būvprakses vai arhitekta prakses sertifikātu, piemēram, arhitekta prakses būvspeciālists, ēku konstrukciju projektēšanas, ēku būvdarbu vadīšanas un ēku būvuzraudzības darbības sfērās sertificētais būvspeciālists var veikt arī visas ēkas tehnisko apsekošanu atbilstoši tehniskās apsekošanas uzdevumam, ja atsevišķu ēkas daļu tehniskajai apsekošanai netiek piesaistīti būvspeciālisti, kuriem piešķirti sertifikāti citās darbības sfērās. Minētajās specialitātēs un darbības sfērās sertificētais būvspeciālists var arī vadīt visu veidu būvdarbu tāmēšanas darbus.</p>
13.	<p>Vai atbildīgais būvdarbu vadītājs ir atbildīgs par elektrības darbiem, ja sertificēts ūdensapgādes darbos?</p>	<p>Ministru kabineta 2014.gada 19.augusta noteikumu Nr.500 "Vispārīgie būvnoteikumi" 95.punktā ir noteikts, ka būvdarbus veic sertificēta atbildīgā būvdarbu vadītāja vadībā, ko iecel galvenais būvdarbu veicējs. Atsevišķos būvdarbus uz līguma pamata var veikt atsevišķu būvdarbu veicējs, kurš iecel būvdarbu vadītāju konkrētu būvdarbu veikšanai.</p> <p>Ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmu, ieskaitot ugunsdzēsības sistēmas, būvdarbu vadītājs nevar uzņemties atbildību par elektrības būvdarbiem, jo minēto sistēmu būvdarbos nav ieskaitāmi elektroietaišu izbūves darbi. Šādu atbildību var uzņemties tikai būvspeciālists, kuram ir piešķirts sertifikāts elektroietaišu izbūves darbu vadīšanā.</p>
14.	<p>Ir lauzts līgums ar būvuzņēmēju un veikta objekta konservācija. Dokumentācija tika veikta papīra formā. Kā turpināt dokumentācijas veikšanu pēc būvdarbu atsākšanas ar citu būvuzņēmēju?</p>	<p>No Būvniecības likuma Pārejas noteikumu 22.punkta izriet, ka gadījumā, ja būvniecības process tika uzsākts līdz 2020.gada 1.janvārim rakstveidā, neizmantojot būvniecības informācijas sistēmu, tas var tikt arī turpināts rakstveidā.</p>

		<p>Pēc būvniecības ierosinātāja izvēles būvniecības procesu var turpināt rakstveidā vai izmantojot būvniecības informācijas sistēmu.</p>
15.	Kur noteikts, ka būvuzraugam jāparaksta KKA akts?	<p>Atbilstoši VBN 2.13. un 2.14.apakšpunktam būvuzraudzība ir profesionāla un neatkarīga būvdarbu veikšanas procesa uzraudzība, lai pārliecinātos par kvalitatīvu un drošu būves būvniecību, savukārt būvuzraudzības plāns ir būvdarbu kvalitātes uzraudzības plāns, kas izstrādāts, pamatojoties uz darbu organizēšanas projektu un darbu veikšanas projektu, un nosaka būvuzrauga obligāti veicamās pārbaudes un galvenos būvdarbu posmus.</p> <p>Saskaņā ar VBN 125.5. un 125.12.apakšpunktu būvuzraugam ir pienākums pārbaudīt būvdarbu secības un kvalitātes atbilstību būvprojektam, darbu veikšanas projektam, kā arī būvniecību, darba aizsardzību, vides aizsardzību un ugunsdrošību reglamentējošiem normatīvajiem aktiem, kā arī piedalīties būvkonstrukciju, segto darbu un citu izpildīto būvdarbu pieņemšanā; tai skaitā kontrolēt darbu izpildes kvalitāti.</p> <p>Atbilstoši VBN 126.2.apakšpunktam būvuzraugam ir tiesības pieprasīt uzbūvēto konstrukciju un segto darbu atsegšanu, ja turpmākā darbu izpildes procesā rodas pamatotas šaubas par kāda darba izpildes kvalitāti un atbilstību būvprojektam.</p> <p>Ievērojot VBN 127.3.apakšpunktu, būvuzraudzības plānā, ņemot vērā būves specifiku, sākotnēji ietver būvdarbu stadijas, kuras ir jāfiksē vizuāli (piemēram, fotogrāfijā), lai pārliecinātos par būvdarbu kvalitāti.</p> <p>Saskaņā ar VBN 129.punktu būvuzraugs pirms būves nodošanas ekspluatācijā pievieno būvniecības informācijas sistēmā</p>

	<p>pārskatu par būvuzraudzības plānā norādīto pasākumu savlaicīgu izpildi un apliecina, ka būve ir uzbūvēta atbilstoši būvdarbu kvalitātes prasībām un normatīvajiem aktiem.</p> <p>Ievērojot VBN 5.¹ pielikumu būvdarbu žurnālā būvniecības informācijas sistēmā iekļauj šādus būvdarbu kvalitātes pārbaudes datus:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ikdienas vai speciālais būvdarbs; - parauga ņemšanas datums; - pārbaudes nosaukums un apraksts; - laboratorija; - kvalitātes pārskats: - ikdienas vai speciālais būvdarbs; - saistītais parauga ņemšanas ieraksts; - pārskata datums; - pārskata numurs; - pielikumi (pamatojuma dokumenti). <p>Atbilstoši MK 02.09.2014. noteikumu Nr.529 "Ēku būvnoteikumi" 124. un 125.punktam par būvdarbu kvalitāti ir atbildīgs būvdarbu veicējs. Būvdarbu kvalitāte nedrīkst būt zemāka par Latvijas būvnormatīvos un attiecīgajos standartos, apbūves noteikumos un citos normatīvajos aktos vai būvdarbu līgumā noteiktajiem būvdarbu kvalitātes rādītājiem. Būvdarbu kvalitātes kontroles sistēmu katrs uzņēmums izstrādā atbilstoši savam profilam, veicamo darbu veidam un apjomam.</p> <p>Būvdarbu kvalitātes kontrole ietver:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) būvdarbu veikšanas dokumentācijas, piegādāto būvizstrādājumu un konstrukciju, ierīču, mehānismu un līdzīgu iekārtu sākotnējo kontroli; 2) atsevišķu darba operāciju vai darba procesu tehnoloģisko kontroli; 3) pabeigtā (nododamā) darba veida vai būvdarbu cikla (konstrukciju elementa) noslēguma kontroli.
--	--

		<p>Saskaņā ar MK 02.09.2014. noteikumu Nr.529 “Ēku būvnoteikumi” 129. un 130.punktu, ja būvniecības gaitā veidojas pārtraukums, kura laikā iespējami ar aktu pieņemto segto darbu bojājumi, pirms darbu atsākšanas veicama atkārtota iepriekš veikto segto darbu kvalitātes pārbaude un sastādāms attiecīgs akts.</p> <p>Būvniecības ierosinātais VBN noteiktajos gadījumos būvdarbu kvalitātes kontrolei pieaicina būvuzraugu.</p>
16.	<p>Kas ir atbildīgs par izmaiņu noformēšanu un saskaņošanu ar Būvvaldi būvdarbu laikā?</p>	<p>Atbilstoši VBN 115.punktam izmaiņas būvprojektā būvdarbu gaitā var izdarīt būvprojekta izstrādātājs vai autoruzraugs pēc vienošanās ar pārējiem būvniecības dalībniekiem, ja plānotās izmaiņas saskaņā ar Būvniecības likuma 17. panta 2.1 daļu nav jāaskaņo būvvaldē. <u>Izmaiņu izdarītājs ir atbildīgs par būvprojekta apjoma un satura atbilstību būvniecības ierosinātāja un normatīvo aktu prasībām</u> pēc izmaiņu veikšanas tajā, kā arī tādu risinājumu izvēli, lai būve pēc tās nodošanas ekspluatācijā atbilstu normatīvajos aktos noteiktajām būtiskajām prasībām.</p> <p>Ievērojot VBN 26.¹ un 27.punktu, būvniecības ierosinātājam ir pienākums būvniecības ieceres realizācijai pasūtīt būvprojektu, kas ietver visus būvdarbu veikšanai nepieciešamos konstruktīvos risinājumus un mezglus, lai nodrošinātu būves atbilstību <u>Būvniecības likumā</u> noteiktām būtiskām prasībām. Būvniecības ierosinātais ir atbildīgs par atbilstoša projektēšanas uzdevuma izstrādi.</p> <p>Atbilstoši Būvniecības likuma 19.panta ceturtajai daļai būvprojekta izstrādātājs ir atbildīgs par būvprojekta apjoma un satura atbilstību būvniecības ierosinātāja, Būvniecības likuma un citu normatīvo aktu prasībām, kā arī par autoruzraudzību.</p>

		<p>Saskaņā ar VBN 36.3.apakšpunktu būvprojekta vadītājam būvprojekta izmaiņu gadījumā ir pienākums nodrošināt atbilstošu to iestrādāšanu visās attiecīgajās būvprojekta daļās, ja nepieciešams, informēt par izmaiņām būvatļauju izdevušo institūciju un organizēt atbilstošu saskaņošanas procedūru.</p>
17.	<p>Iepirkumos bieži būvuzraudzībai tiek izvirzītas prasības, kas nav paredzētas likumdošanā - piemēram, apakšuzņēmēju un piegādātāju līguma kontroli. Cik tas ir likumīgi?</p>	<p>Atbilstoši VBN 125.3.apakšpunktam viens no būvuzrauga pienākumiem ir iepazīties ar būvniecības ierosinātāja un būvdarbu veicēja, kā arī ar būvdarbu veicēja un atsevišķu būvdarbu veicēju (ja tādi ir iesaistīti būvdarbu veikšanā) līguma nosacījumiem attiecībā uz būvdarbu apjomu un izpildi.</p> <p>Publisko iepirkumu likuma normas neaizliedz pasūtītājam konkursa nolikumā izvirzīt papildus prasības. Galvenais nosacījums, kas izriet no Publisko iepirkumu likuma 9.panta ceturtais daļas 1.punkta un 20.panta pirmās daļas ir, lai noteiktās prasības nerada nepamatotus konkurences ierobežojumus.</p> <p>Detalizētāku skaidrojumu var sniegt Iepirkumu uzraudzības birojs.</p>
18.	<p>Vai autoruzraugam ir obligāti parakstīt SDA. Daudzi AU atsaucas uz SDA paraugu, 12. pielikums.</p>	<p>Atbilstoši MK 02.09.2014. noteikumu Nr.529 "Ēku būvnoteikumu" 127.¹ punktam nozīmīgo konstrukciju, segto darbu un ugunsdrošībai nozīmīgas inženiertehniskās sistēmas pieņemšanas aktu veido būvniecības informācijas sistēmā no būvdarbu žurnālā veiktajiem ierakstiem par izpildītajiem speciālajiem un ikdienas būvdarbiem un to apstiprina atbildīgais būvdarbu vadītājs, būvuzraugs (ja veikta būvuzraudzība) un <u>autoruzraugs</u> (ja to paredz autoruzraudzības līgums).</p> <p>Ievērojot minēto, segto darbu aktus autoruzraugam ir obligāti jāparaksta gadījumā, ja tas ir paredzēts noslēgtajā autoruzraudzības līgumā.</p>

19.	<p>Kas tādām ēkām un būvēm, kurām nav nepieciešama būvuzraudzība un kuras finansējums ir publiskie pašvaldības līdzekļi, no pasūtītāja puses drīkst parakstīt segto darbu un nozīmīgo konstrukciju aktus? Vai tiešām vienpersoniski būvdarbu veicējs? Tas ir galīgi garām, ja šos SDA un NKA vienpersoniski paraksta/apstiprina tikai atbildīgais būvdarbu vadītājs, objektos, ja netiek veikta ne būvuzraudzība ne autoruzraudzība. (zūd dokumenta jēga).</p>	<p>Atbilstoši MK 02.09.2014. noteikumu Nr.529 “Ēku būvnoteikumu” 127.¹punktam nozīmīgo konstrukciju, segto darbu un ugunsdrošībai nozīmīgas inženiertehniskās sistēmas pieņemšanas aktu veido būvniecības informācijas sistēmā no būvdarbu žurnālā veiktajiem ierakstiem par izpildītajiem speciālajiem un ikdienas būvdarbiem un to <u>apstiprina atbildīgais būvdarbu vadītājs, būvuzraugs (ja veikta būvuzraudzība) un autoruzraugs (ja to paredz autoruzraudzības līgums).</u></p> <p>Pasūtītājs, lai nodrošinātu savas intereses, ir tiesīgs noslēgt līgumus par autoruzraudzību un būvuzraudzību arī gadījumos, kad tas nav obligāti saskaņā ar normatīvajiem aktiem</p>
20.	<p>Ja ir veiktas izmaiņas vienā no būves mezgliem, vai atkārtota ekspertīze izmaiņām jāveic visai būvei vai tikai konkrētajam mezglam?</p>	<p>Atbilstoši VBN 60.punktam, ja būvprojektam, kuram ir veikta būvekspertīze, pirms būvdarbu uzsākšanas vai būvdarbu laikā tiek mainīts būves arhitektoniskais risinājums vai būves, tās nesošo konstrukciju vai to daļu konstruktīvais risinājums attiecībā uz būves mehānisko stiprību, stabilitāti, ugunsdrošību vai lietošanas drošumu, tad būvniecības ierosinātajam ir pienākums veikt atkārtotu attiecīgo būvprojekta daļu ekspertīzi, ievērojot šo noteikumu 69. punktu.</p> <p>Ievērojot minēto, jautājumā norādītajā gadījumā ekspertīze ir veicama attiecīgajai būvprojekta daļai, kurā ir paredzētas izmaiņas būves mezglā.</p>
21.	<p>Vai ir definēts, noteikts kaut kur likumdošanā, kādā veidā jāfiksē būvniecības dalībnieku vienošanās par projekta izmaiņām?</p>	<p>No Būvniecības likuma 13.panta vienpadsmitās daļās izriet, ka Būvniecības likumā noteiktās darbības projektēšanas un būvniecības procesā būvspeciālisti veic uz rakstveida līguma pamata.</p>
22.	<p>Jautājums par ekspertīzēm, vai Jūs esat kompetenti konstrukciju aprēķinos, ka varat teikt, ka nepieciešams veikt ekspertīzi, uzskatu, ka šis jautājums ir jāizlemj profesionāļiem.</p>	<p>Atbilstoši VBN 60.punktam, ja būvprojektam, kuram ir veikta būvekspertīze, pirms būvdarbu uzsākšanas vai būvdarbu laikā tiek mainīts būves arhitektoniskais risinājums vai būves, tās nesošo konstrukciju vai to daļu</p>

		<p>konstruktīvais risinājums attiecībā uz būves mehānisko stiprību, stabilitāti, ugunsdrošību vai lietošanas drošumu, tad būvniecības ierosinātajam ir pienākums veikt atkārtotu attiecīgo būvprojekta daļu ekspertīzi, ievērojot VBN 69.punktu, tas ir, minētajā gadījumā būvniecības ierosinātajam ir pienākums:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ja ir uzsākti būvdarbi, – pārtraukt būvdarbus būves daļā, kuru skar konstruktīvā risinājuma izmaiņas; - nodrošināt attiecīgo būvprojekta daļu izstrādi atbilstoši Latvijas būvnormatīvu un citu normatīvo aktu prasībām; - nodrošināt attiecīgo būvprojekta daļu ekspertīzi; - pievienot būvniecības informācijas sistēmā izmainītās būvprojekta daļas un būvekspertīzes atzinumu; - būvdarbus būves daļā, kuru skar konstruktīvā risinājuma izmaiņas, atsākt tikai pēc tam, kad ir saņemts pozitīvs būvekspertīzes atzinums un, ja to paredz speciālie būvnoteikumi, būvvaldē saskaņotas būvprojekta izmaiņas. <p>Atbilstoši VBN 2.11.apakšpunktam un Būvniecības likuma 19.panta ceturtajai daļai būvprojekta izstrādātājs - būvspeciālists vai būvkomersants, kas uz rakstveida vienošanās pamata izstrādā būvprojektu minimālā sastāvā vai turpina būvprojekta izstrādi atbilstoši būvatļaujā iekļautajiem projektēšanas nosacījumiem – ir atbildīgs par būvprojekta apjoma un satura atbilstību būvniecības ierosinātāja, Būvniecības likuma un citu normatīvo aktu prasībām, kā arī par autoruzraudzību.</p> <p>Nemot vērā minēto, būvprojekta izstrādātājs kā būvspeciālists, kas ir reģlamentētas profesionālās darbības veicējs būvniecībā, var konstatēt, vai tiek mainīts būves arhitektoniskais risinājums</p>
--	--	---

		<p>vai būves, tās nesošo konstrukciju vai to daļu konstruktīvais risinājums attiecībā uz būves mehānisko stiprību, stabilitāti, ugunsdrošību vai lietošanas drošumu, no kā var secināt, vai ir nepieciešama attiecīgo daļu būvekspertīze.</p>
<p>23.</p>	<p>Ja būvdarbu laikā ir konstatētas izmaiņas inženiertīklu cauruļvadu, kabeļu vai iekārtu izvietojumā, bet tas neizmaina sistēmas funkcionalitāti zonā/telpā. Vai saskaņojot sistēmas izpildshēmu ar attiecīgās sadaļas Projektētāju, šādas izmaiņu reģistrācija SDA ir pieļaujama? Ja nē, vai tiešām jāparedz visu inženiertīklu izvietoējuma pārzīmēšana pēc fakta projektētājam AU kārtībā, vai kāda būtu vēlāmā kārtība nenožīmīgu izmaiņu reģistrācija?</p>	<p>Sk. atbildi uz 4., 6. un 15.jautājumu.</p> <p>MK 30.09.2014. noteikumu Nr.573 “Elektroenerģijas ražošanas, pārvades un sadales būvju būvnoteikumi”, kuru 75.2.apakšpunktā ir noteikts, ka veicot inženiertīklu novietojuma uzmērījumus (digitālā formā LKS 92 koordinātu sistēmā), gruntī izbūvēto inženiertīklu novietojumam pieļaujama novirze +/- 0,3 m no energoapgādes objekta projektā paredzētā.</p> <p>Saskaņā ar MK 09.05.2017. noteikumu Nr.253 “Atsevišķu inženierbūvju būvnoteikumi” 103.punktu, <u>ja būvdarbu laikā rodas nepieciešamība paredzēt risinājumus, kas ir atšķirīgi no būvprojektā paredzētajiem risinājumiem, to īstenošana pieļaujama pēc būvprojekta izmaiņu veikšanas Būvniecības likumā un vispārīgajos būvnoteikumos noteiktajos gadījumos un kārtībā.</u> Būvprojekta izmaiņu dokumentāciju ar skaidrojošu aprakstu par veiktajām izmaiņām pievieno būvniecības informācijas sistēmā, izņemot gadījumu, ja būvniecības process noris, neizmantojot būvniecības informācijas sistēmu.</p>